

GALLER, gall'r, n. 3. 1) Stängsel, större eller mindre, för olika ändamål, bestående af korsvis eller parallelt sammanfogade slår, tenar eller stänger af trä eller metall, så att luft och ljus kan obehindradt intränga genom öppningarna. *Dörr, fönster, skrank med g.* — Ingår i flera sammansättningar, såsom Fällgaller, Fönstergaller, m. fl. — 2) Ett slags gallerformig väfnad till prydnad på fruntimmerskläder. — 3) (mål.) Fyrkantig träram, inom hvilken på lika afstand trädar äro spända i fyrkantiga rutor, och som beagnas till att transportera större figurer i smärre eller tvärtom. — *Ss. G-form, -formig, -lik.*

GALLERBLECK, n. 3. Gallerformigt bleck af metall.

GALLERDÖRR, f. 2. Dörr af gallerverk. I samma mening säges äfv. *Gallerfönster, Gallerport*, m. fl.

GALLERI, --ri', n. 3. 1) (byggn. k.) Smalt, men långt rum, tjänande antingen till korridor eller till uppställande af böcker, konstverk o. d. Har sammansättningarna Målningso. Bildergalleri. — 2) a) Den taket närmaste logeraden på en teater. — b) (på vissa teatrar) De framför logerna rundt omkring löpande platsrader. — c) (fig.) Åskådare, som hafva sina platser på någotdera af dessa ställen, d. v. s. de lägre och okunnigare. — 3) Samling af porträtter, föreställande ryktbara personer ifrån samma tidevarf, samma land eller af samma yrke. — 4) (skepp.) Utbyggnad i aktern af örlogsfartyg, innehållande afteräden för chefen och officerarne. — 5) Stoll eller ort i grufvor. — 6) (fortif.) a) Underjordisk gång vid en mina. Mingång. — b) Betäckt väg, för att passera en våt graf, vid belägring. — 7) (snick.) Öfverviket ornament på möbler. — 8) Betäckt rum kring en gjutform.

GALLERISMIDE, n. 4. Ett slags smidesjern, som tillverkas i sänken af flera former, såsom för listjerna till balkonger o. d.

GALLERSTÄNG, f. 3. pl. — *stänger*. Stång i ett jerngaller.

GALLERSVAMP, m. 2. (bot.) Benämning på svampsläget Clathrus.

GALLERTÅRTA, f. 4. Ett slags tårta i gallerform.

GALLERVERK, n. 3. Arbete i gallerform.

GALLFEBER, m. 2. pl. — *febrar*. Ett slags remittent feber, uppkommen genom för mycken afsöndring af galla, som fyller första vägarna. (Fig.) *Få g.*, blifva i högsta grad uppbragt.

GALLFISK, m. 2. Fisk, som har hvarken råm eller mjölke.

GALLFLÖDE, n. 4. (med.) Gammal benämning på Cholera morbus.

GALLFNAS, n. sing. Se *Berglin*.

GALLGÅNG, m. 2. Se *Gallblåsegång*.

GALLHAMPA, f. sing. Hampväxt med hantblommor.

GALLHUMLE, m. sing. Humleväxt med hantblommor.

GALLHÖNA, f. 4. (jäg.) Ofruktsam höna.

GALLICISM, --si'ssm, m. 3. Språkegenhet, som tillhör franska språket, men utgör ett fel i andra.

GALLIMATIAS, ---ti'as, n. oböjl. Tal, som saknar all mening och sammanhang. Äfv. *Gallimathias*.

A n m. Benämningen uppgifves härleda sig deraf, att en advokat, som förde en process för en fransk bonde, angående en tupp, och dervid efter tidens sed talade latin, ofta yttrade orden: *gallus Mathias* (Mathias' tupp), men åtskilliga gånger råkade att förtala sig och sade i stället *Galli Mathias* (tuppens Mathias).

GALLION, GALLIOTT, se *Galion, Galiott*.

GALLKO, f. 3. pl. — *kor*. Ofruktsam ko.

GALLKOLIK, gallkoli'k, f. 3. (med.) Kolik, som härrör af i öfvermatt samlad eller urartad galle.

GALLMARK, f. 3. Ofruktsam mark.

GALLMEJA, se *Galmeja*.

GALLON, -ön, m. Engelskt rydmmått, nära 1 $\frac{3}{4}$ sv. kanna.

GALLRA, f. 1. Grop i gjutgods.

GALLRA, v. n. 1. I. (pop.) Skalla, dåna, genljuda starkt. — Härledt af adjektivet *odugl*.

GALLRA, v. a. 1. II. Afskilja det odugliga från det dugliga af en sak. *G. hampa. G. út*, se *Utgaltra*. — *Gallrande*, n. 4. o. *Gallring*, f. 2.

GALLRIG, a. 2. (föga brukl.) Lindrigt krökt i bågform.

GALLSJUK, a. 2. Som lider af för stark afsöndring utaf galle.

GALLSJUKA, f. sing. Sjukdom, som härrör antingen af för stark eller för liten afsöndring af galle eller af dess dåliga beskaffenhet.

GALLSKRIK, n. 3. (pop. o. fam.) Ganska högt skrik.

GALLSKRIKA, v. n. 3. (böjes nam) *Skrika*; pop. o. fam. af adjektivet *Gäll*) Skrika med full hals.

GALLSLEM, n. sing. Slem, som innehålles i gallen hos människor och djur.

GALLSNÖ, m. sing. Så kallas den fina, tunna snö, som i mycket kall vinter far i luften.

GALLSPRÄNGA, v. a. 2. Spränga gallen på (fisk). — Part. pass. *G-ngd* brukas äfv. adjektivt om människor och betyder då: Full af bitterhet och vrede.

GALLSTEKEL, m. 2. pl. — *steklar*. Insekt af Steklarnes ordning, som genom sina styg för äggläggningen, på löfven eller bladen af vissa träd och buskar, åstadkommer ett slags utväxt (Galläpplen), i hvilka larfven lever, tills han undergått sin fullständiga förvandling, då han äter sig ut. Cynips.

GALLSTEN, m. 2. Se *Gallblåsesten*.

GALLSTRAND, m. 3. pl. — *stränder*. Sandig eller stenig strand; äfv. sådan, der ingen fisk håller sig.

GALLÄPPEL, n. 4. Liten utväxt på ett slags turkisk ek, förorsakad genom stinget af en gallstekel, som der lagt sina ägg, och hvari larfverna sedan lefva, tills de förvandlas i vingade insekter. [-äpple.]

GALLÄPPELSTEKEL, se *Gallstekel*.

GALLÄPLESYRA, f. sing. (kem.) Ett slags syra, som finnes i alla sammandragande vegetabilier, förnämligast i galläpplen.

GALMEJA, gallmä'ja, f. sing. Ett slags zinkmalm, bestående af zink i förening med kolsyra eller kiseljord. [Galmeja.]

GALNAS, v. d. 1. (pop. o. fam.) Hafva galna upptåg för sig. — *Syn. Tokas*.

GALNING, m. 2. 1) Vansinnig människa. I denna ordets ursprungliga bem. nästan obrukligt. — 2) Däraktig människa. — *Syn. Se Däre*, 1. — 3) En, som pratar tok eller har galna upptåg för sig. — *Syn. Tokstolle, Tokfan, Tokdjefvul*.

GALON, -ön, m. 3. (fr.) Band, väfdt af guld- eller silfvertråd, och brukadt till prydnad på klädespersedlar, hattar, mössor o. d. Bildar sammansättningarna *Guld-, Silfvergalon*.

GALONERA, v. a. 4. Pryda, kanta, besätta med galoner. *En g-d hall, mössa*.